

RZECZPOSPOLITA POLSKA

PROKURATOR GENERALNY

RPW/25152/2025 – 1P

EZD RP K8

(BPW – III)

Data rejestracji: 2025-07-25

Data wpływu: 2025-07-25

1001-1.0280.363.2024

Do druku nr 1196

Warszawa, dnia 22/07 2025 r.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.z. 88-WP.020.303.1r.2024

Data wpływu 28.07.2025

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 grudnia 2024 r., nr SPS-WP.020.303.6.2024, dotyczące *poselskiego projektu ustawy o niekaraniu ochotników broniących wolności i niepodległości Ukrainy*, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 § 1 pkt 12 *ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze* (Dz. U. z 2024 r. poz. 390 t.j.), uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Uchwalanie ustaw amnestyjnych czy abolicyjnych mieści się w kompetencjach parlamentu. Amnestia *sensu stricto* polega na wydaniu ustawy, której treścią jest złagodzenie lub darowanie kary za popełnione przestępstwa. Abolicja stanowi generalny akt łaski, czyli zakaz wszczynania lub/i nakaz umorzenia postępowania w sprawach o określone czyny zabronione. Kompetencja parlamentu do dokonania amnestii wiąże się z zasadami konstytucyjnymi jak podział władzy (art. 10 Konstytucji), niezależność i odrębność władzy sądowniczej (art. 173 Konstytucji) oraz wyłączność sądów w sferze sprawowania wymiaru sprawiedliwości (art. 175 ust. 1 Konstytucji). Intencją ustawodawcy nie może być podważanie czy kontrola wyroków

sądowych, lecz wyłącznie realizacja określonych założeń polityki karnej. Ustawodawca ma bowiem prawo do stanowienia prawa odpowiadającego m.in. założonym celom politycznym, a więc – także celom kryminalnopolitycznym. Ustawodawca dysponuje względnie szerokim zakresem swobody co do kryminalizowania i dekryminalizowania określonych zachowań oraz określania wysokości kar. W obszarze tej swobody mieści się darowanie lub złagodzenie kary, a także decyzja o przebaczeniu i puszczeniu w niepamięć określonych przestępstw i wykroczeń.

Uregulowania proponowane w analizowanym *projekcie* – co do zasady – nie wykraczają poza tak określony zakres swobody ustawodawczej. Pewne wątpliwości co do zgodności z wywodzonymi z art. 2 Konstytucji zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasadą poprawnej legislacji może natomiast budzić przyjęta w art. 1 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 *projektu* końcowa data popełnienia czynów objętych abolicją, tj. 31 grudnia 2026 r.

Z uzasadnienia *projektu* nie wynika, co przemawia za takim jej określeniem (oznaczeniem). Nie można wykluczyć, że agresja Rosji na Ukrainę zakończy się wcześniej zawarciem pokoju, a wówczas odpadnie cel stosowania abolicji w odniesieniu do popełnionych po tej dacie czynów określonych w art. 1 omawianego *projektu*. Pozostawienie w art. 1 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 *projektu* daty 31 grudnia 2026 r. (bez jakiegokolwiek jej zawężenia) może doprowadzić do konieczności stosowania abolicji w odniesieniu do wymienionych w tym przepisie czynów nawet po zakończeniu wojny, czyli po ustaniu celu przyjęcia ustawy. Legalizacja działań osób zaangażowanych w konflikty zbrojne za granicą zawsze łączy się z ryzykiem osłabienia kontroli państwa nad udziałem obywateli polskich w tego rodzaju konfliktach stąd potrzeba precyzyjnej ingerencji ustawodawczej przez określenie okresu popełnienia czynów zabronionych przy uwzględnieniu czasu zakończenia wojny traktatem pokojowym lub zawieszenia broni.

W proponowanych przepisach zawarto także w art. 4 ust. 1 zapis zgodnie z którym osoba, która bez zgody właściwego organu przyjęła obowiązki wojskowe w Siłach Zbrojnych Ukrainy ma obowiązek pisemnie powiadomić Ministra Obrony Narodowej o terminie i miejscu przyjęcia oraz zakończenia pełnienia tych

obowiązków niezwłocznie po powrocie do kraju. Proponowany termin *niezwłocznie* na spełnienie tego obowiązku, którego niedopełnienie będzie podlegało karze grzywny, może być przedmiotem różnych interpretacji, stąd dokładne jego oznaczenie np. w terminie jednego miesiąca od powrotu do kraju, mogłoby przyczynić się do skutecznego egzekwowania naruszenia tego przepisu.

Tę wyrażę szacunk,

PROKURATOR GENERALNY
Adam Bodnar
Adam Bodnar